

Kázání Marka Vanči z 1. listopadu 2020 (rozesláno e-mailem)

Př 14, 34

„Spravedlnost vyvyšuje pronárody, kdežto hřích je národům pro potupu“. „Spravedlnost zvyšuje národ, ale hřích jest ku pohanění národům“. /Kral./

Milé sestry a milí bratři,

ve středu 28. října 2020 jsme si připomněli 102. výročí vzniku Československé republiky. Pro mnoho lidí je to jen volný den, kdy si mohou užívat čas po svém anebo pracovat tam, kde potřebují. Pro politiky to je chvíle, kdy se mohou ukázat, navštívit památná místa, nechat se zabrat kamerami a kdoví proč se u toho ještě všichni klaní. Asi proto, že to je zvyk. Přiznám se, že mu nerozumím. Klanět se čemukoliv lidskému odmítám. Naštěstí nejsem politik, ale farář a tak se zkusme blíže podívat na onen výrok z knihy Přísloví.

Podíváme-li se na české dějiny, tak rychle zjistíme, že rozhodující zápasy, které vedli naše významné historické osoby, souvisely s Boží pravdou. A mnozí kvůli poznané Pravdě nasadili i svůj život. Typickým příkladem je Jan Hus. Ke střetu se středověkou církví jej nevedla duchovní pýcha, jak mu to bývá někdy hlavně z katolické strany vyčítáno, ale hluboké rozpoznání evangelia, že více se sluší poslouchat Boha a ne lidi. Hus se ve své při odvolal k Ježíši Kristu, Soudci nejmilostivějšímu, tím vystoupil mimo rámec tehdejšího kanonického práva a církev se ho prostě musela zbavit. Zemřel kvůli své věrnosti Ježíši Kristu.

Podobně později, když vznikla Jednota Bratrská, jak usilovala o poslušnost Božímu zákonu. Bratři hledali vzor ideální církve ve světě, jejich vyslanci nacestovali tisíce kilometrů, a když nenalezli ideální církev, začali budovat své sbory přísně podle prvotní církve. Učinili tak z „nouze spasení“ ne z pýchy a sektářství. Nenašli křesťanské společenství, které by naplnilo jejich touhu po dobrém společenství, kde by slyšeli jasný výklad Božího slova a kde by si byli jisti svou spásou. A tak budovali Jednotu. Význam Jednoty pro nás dnes a pro celý národ zvláště v době národního obrození není třeba dále rozvádět.

Tento duchovní odkaz našich dějin, byť jen lehce načrtnutý, ukazuje a potvrzuje starou biblickou moudrost, která k nám mluví z našeho verše. V životě národů a států existují skutečnosti, které společnosti prospívají, společnost posilují a zvyšují její lidskou úroveň a na druhé straně skutečnosti, které ji škodí. Biblické slovo zní jasně a zřetelně. Orientačním bodem pro všechno lidské hledání a usilování musí být spravedlnost. Usilování o to, co je pevné, přímé, správné, co je ve shodě s právem a co prospívá druhým. Spravedlnost není vlastnost národa či jedince, je to norma, která nad státy i lidmi platí, tedy měla by platit v dějinách i na věčnosti. Spravedlnost tedy cílí k Bohu, který jediný je Pravdou.

SZ jasně ukazuje, že život národů i jednotlivců není totožný s tím, co žádá Bůh. Národ jako pospolitost jednoho území, jazyka, zvyků či náboženství není v Písmu příliš kladně hodnocen. Rozdělení lidstva do národů, jejich vzájemné konflikty a napětí, národy se svými národnostními zájmy jsou chápány jako projev hříchu, jako projev nedůvěry vůči Bohu, jako něco co snižuje národ. Jaké je ovoce nacionalismu, si můžeme všimnout na nedávném příkladu Německa a v současnosti na příkladu Maďarska. Proti tomu stojí Boží spravedlnost, Boží norma, která z lidí žijících sobectvím, národnostními zájmy nebo rasovou nadřazeností, funguje jako východisko ze slepé uličky lidského hříchu. A jestliže se dnes někteří politikové ohánějí křesťanskými tradicemi našeho národa a tvrdí, že křesťanství vyzdvihuje národní svébytnost, je třeba se ozvat, neboť je to lež a blud. Křesťanství a nacionalismus nejdou dohromady. Biblická spravedlnost zvyšuje národ právě tím, že jeho specifika ustupují do pozadí. Do popředí naopak ve víře vystupují duchovní a lidské hodnoty, které boří hranice a sjednocují ty, kteří byli k životu v národech rozdělení. Křesťanská láska není stranická, třídní, národní nebo rasová, ale objímá všechny lidi bez rozdílu.

Každý národ musí mít před sebou tento vyšší horizont Boží spravedlnosti. Odvrat od Stvořitele vede k úpadku lidství. Když se ve společnosti přestanou ctít Boží přikázání, třeba to „nepokradeš“ nebo „nebudeš lhát“ stane se z národa a jeho vůdců především mafiánská banda zlodějů a notorických lhářů. Dojde k pošlapávání lidských práv, k rozvratu státu a zneužívání moci. Na místo

pokoje a důvěry pronikne do mezilidských vztahů strach, nedůvěra a vzájemné podezírání. Už dávno se v našem národě stalo, že se společnost odvrátila od té části Božího zákona, kde se mluví o úctě k Bohu. Lidé si vytvořili své bohy, nejrůznější náhražková náboženství, která jsou proti Bohu a výsledkem toho je duchovní a mravní rozklad, který zažíváme právě dnes, v době krize, kdy se ukazují, na čem se státy a jednotlivci orientují.

Nebudu teď mluvit o jiných lidech, kteří nás často předcházejí do království nebeského. Rozsouzení lidí je jen a jen na Bohu. Ale je dobré zdůraznit, že v křesťanském životě je skryta síla proti všemu, co škodí, rozptyluje, rozleptává a ničí. Apoštol nabádá: „Žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost“ / Ga 5,16 /. Křesťané se ze svého přesvědčení budou chovat eticky i v těch oblastech života, které nelze postavit pod přímou kontrolu zákonů. V Boží spravedlnosti, která k takovému životu vede, totiž zdaleka nejde jen o strach před Bohem, o strach z jeho trestů. Jde také o osvobození od zla, o to, aby se přirozená lidská náklonost ke zlému nedostala do podoby zlých skutků. A jde především o to, co nás učí Boží Syn, Ježíš. Obsahem jeho díla není princip odplaty nebo msty, ale láska, která proměňuje celý náš život, pozvedá jej na novou úroveň a dává mu nový směr a cíl, nový rozměr lásky k bližnímu.

Jak to ovšem udělat, aby lidé kolem nás začali ctít Boží normy a zvýšili tak úroveň národa? Při pohledu na Ježíše vidíme, že to nelze nařídít zákony či předpisy. Jeho dvojí přikázání lásky bylo kázáním. Boží poselství sotva osloví neosobní masu lidí, která se skrývá za slovem „národ“. Ale získá-li srdce každého z nás, brzy se to projeví v našem okolí, tam, kam sahá náš omezený vliv. V tom je veliká naděje pro nás i pro všechny Bohu odcizené a padlé lidi. To je první krůček k povýšení i tohoto našeho národa.

Amen

Modlitby: Pane, pohleď, prosíme na nás bídne, shlédni na tuto zemi, mnohé lidi ovládá strach z nemoci, jiní jsou naštvaní a frustrovaní, protože se neumí dobrovolně omezit, další se bojí o svou práci a o svou budoucnost, další jsou nemocní a někteří bojují o život. Pohlédni na své stvoření, prosíme. Přiznáváme, že nám všem tato situace přináší stres a těžkosti. Odpusť nám, Pane, naši lidskou pýchu. Mysleli jsme si, že vše musí směřovat dál a vzhůru a že žijeme v klidu a jistotě a že se nic nemůže pokazit. Teď se mnoho věcí kazí a mění a my nevíme, co bude. Ty jsi ale s námi a s tebou se nemusíme bát. Přijď nám na pomoc a smiluj se. Amen

Pane Bože, myslíme na to, aby se tvé normy, tvá spravedlnost více prosazovaly v našich životech, v našich rodinách. Dej nám svého Ducha, aby nás pozvedal a posiloval v nesházích a obtížích naší doby. Dej ať se ti jeden každý vydáme v životě i ve smrti. Ty jsi laskavý a milosrdný, provázej nás svou milostí podle své vůle a dej dobré naučení nám všem. Prosíme za ty, kteří nám vládnou. Vidíme velkou bídu, malost a sobectví u mnoha z nich. Zastav ty, kteří myslí sobecky jen sami na sebe, chovají se zbaběle a dávají špatný příklad pro lidi. Naplň je moudrostí a pokorou. Prosíme za jejich dobrá rozhodnutí. Prosíme za všechny nemocné, prosíme za blízké i cizí, dávej uzdravení a odpočinutí od bolestí a úzkostí. Posiluj všechny, kteří druhým slouží. Prosíme za své rodiny, za přátele, spolupracovníky, sousedy. K tobě voláme: Otče náš...